

Вплив навчально-виховного середовища на особистість студента

С.А. АЛЕКСАНДРОВА, канд. педагог.наук

Харківська національна академія міського господарства

Загальновідомо, що на будь-якого індивіда певною мірою впливає середовище як «те оточення, яке він сприймає, на яке реагує, з яким вступає в контакт, взаємодіє» [2], тобто та реальна дійсність, в умовах якої відбувається розвиток особистості.

Атмосфера навчання і виховання має бути позитивною, цікавою і яскравою. Вона має сприяти розвитку інтересу студентів до навчання, комунікабельності, артистичності, творчості. Якщо студент з будь-яких причин не отримує задоволення від своєї навчальної діяльності або вона пов'язана з негативними емоціями, то і професійне становлення його буде більш повільним або його зовсім може не відбутися, що, у свою чергу, може призвести до розчарування у професійному виборі.

Тому велике значення має оточуючий емоційно-психологічний фон, атмосфера навчально-виховного середовища як «аура, хмара настрою, поле, в просторі якого розгортаються особистісні події» [1].

Психологічній науці давно відомо, що емоційна напруга, притаманна негативному емоційно-психологічному фону, заважає пізнавальній діяльності людини, і навпаки, у відносно безконфліктному середовищі студенти легше та краще засвоюють знання, вище піднімають свою «інтелектуальну сходику», що підтверджує необхідність створення емоційно-позитивної атмосфери у навчально-виховному середовищі, сприятливої для розвитку особистості.

Лише коли під час спілкування педагогічного колективу й студентів, студентів між собою забезпечені найкращі умови для творчої навчальної діяльності, створено сприятливий психологічний клімат, стає можливим максимальне використання особистісних можливостей викладача і студентів.

Важливим є рівень розвиненості взаємовідносин в академічній групі. Адже саме в період навчання основні суспільні зв'язки студентів зосереджені саме в академічній групі, порушення яких призводить до стресових ситуацій, і, як наслідок, може викликати психосоматичні захворювання.

Студентська група, в якій перебуває студент, є мікросоціумом. Під впливом навчання й виховання студентам прищеплюють соціально-моральні цінності, норми і правила поведінки, тобто відбувається соціалізація - процес і результат засвоєння соціального

досвіду залежно від їхнього психологічного, інтелектуального й особистісного розвитку.

У кожній групі студентів існує певна система норм, сукупність яких складає своєрідну культуру групи; соціально-психологічний клімат як стійкий емоційний настрій, їх хвилювання, відношення один до одного, до навколишніх подій. Згодом ці фактори, впливаючи на якість навчально-виховного процесу, так чи інакше залишають свій відбиток на особистості кожного зі студентів.

Позитивний психологічний клімат в академічній групі сприяє підвищенню у студентів позитивної мотивації до навчання, формуванню і розвитку індивідуально-стійких рис особистості, зокрема товариськості, усуває психологічну напругу, що викликає стан самотності та роз'єднаності. Тому необхідна нормалізація емоційної та моральної атмосфери як академічних груп, так і навчально-виховного середовища учбового закладу взагалі, забезпечення гуманістичної спрямованості процесу навчання – створення у кожного учасника навчально-виховного процесу настанови на відкритість, довіру і позитивне сприйняття оточуючих, підтримку гуманних відносин між викладачами та студентами за схемою «викладач – майбутній фахівець». Все це є передумовою підвищення якості підготовки майбутніх фахівців.

1. Культура современного урока [Текст] / под ред. Н.Е. Щурковой. – М.: Педагогическое общество России, 2000. - 112 с

2. Новикова, Л.И. Школа и среда [Текст] / Л.И. Новикова. – М.: Знание, 1985.– 80с.